Ն° 9179 10/23 ՀՈԿՏ. 1915 ՃՈՒՄԱԱ ԷՐԹԷՍԻ 10 ԹԸՇՐԻՆԸ ԷՎՎԷԼ 1331 31ԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

جريدهٔ شرقيه
(تاريخ تأسيسى ١٢٩٣)

ՃԷՐՈՒՏԷՒ ԾԱՐԳՈՒՅԷ

ԵԷՎՄԻ ՍԻՅԱՍԻ ԿԱԶԷԹԱ
Թարիխը թէէսիսի 1877

صاحب امتياز اغوب جوه‌لك
مؤسسى ديكران جوه‌لك
باب عالى صدارت قپوسى قارشوسنده، نومرو ٤٩

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻԶԱԶ ՎԻ ՄԻՒՏԻՐԻ
ՏԱՎԱ ՎԷՌԻԼԻ
ՅԱԿՈԲ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ
Միւհասիպի : ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ
Պաղը Ալի գարեբաբցնա, Ն° 49

20 ԲԱՐԱ

ՀԱՐՊԸ ՈՒՄՈՒՄԻ

ԹԷՊԼԻԴԸ ՐԷՍՄԻ

9 Հոկտ. թարիխիյլի գարարկեանը ումումիսկեն թեպլիդ օյրնմրը տր.

1.—Զանգգալէ նեպնեսիցեն. — Անաֆարթարտա միւշմէն թարաֆընտան Աղմագ Տէրէ վատիսինտէ թէէսիա իտիլէն պարիզտա՝ Թօրեը աթէչէրիմիզլէ տէօյիւմիշ վէ օրատա պուլընան իւչ մաքինալը թիւֆէնկ թարիրիպ իտիլմիշ տիր։ Այր Գրունընտա միւշմէն պիր իքի հարպ սէֆինէսի վէ գարա թօրլարը՝ մէվզալարրմրզա պիր միւտէթ թէէսիրսիզ աթէչ աշմըշ վէ թօրճըլարրմրզան չէտիտ մուզապէլէրիյլէ միւշմէն աթէչի քէսմէկէ մէճպուր իտիլմիշ տիր։ Սէտաիւլպահրտա սօլ ճէնահրմրզա գարշը միւշմէն 1000է եազը մէրմի էնտահթ իթմիշ վէ հիչ պիր զիյան եաթամամըշ տը։

2.— Տիկէր ճէպհէլէրտէ մուհիմ պիր չէյ եօգ տը։ (Մ.)

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ ՎԷ ԻԹԻԼԱՑ ՀԱՐՊԸ

Պուլկարիսթան սեվահիլինի պամպարտրման.— Ինկիլիզ վէ Ֆրանսըզ սէֆայինը հարպիյէսի Պուլկարիսթանը Ատալար տէնիզի սէվահիլինէ թէարրուզլա Բօրթօ Լակօս, Մարմոնիա, Մէգրի վէ Տէտէ Աղաճ լիմանլարրընը պամպարտրման իթմիշլեր տիր։ Պամպարտրմանտան պէօյիւք պիր իսսար օլմատը կիպի ասքէրի նօգթան նազարընտան տա պունդն զէրրէ գատար պիր էհէմմիյէթի եօգ տը։ (Ս.)

*** «Ութրո» Ֆրանսա իլէ Ինկիլթէրրանը Պուլկարիսթանա գարշը հարպ իլան իթմէլէրինէն պահալա, պունդն պէօյլէ օլաճաղը, եանի միւվէլը մէղքիւրէնին իլանը հարպ իտէճէկի էսասէն Պուլկարիսթանճա մալիւմ պուլընտըղընտան չու հաիսէնին քիմսէյի թէաճճիւպ էյլէմտիկինի սէօյլէյօր։ (Ս.)

*** Պու եէնի հարպ տիկէր թարաֆտան հիչ քիմսէնին զէրրէ գատար էնտիչէսինի մուճիպ օլմայօր, զիրա պալքանյա միւնհասրը զալաճագ, հաբսօտ օլսա օլսա Պուլկար արազիսի խարիճինտէ պիր եէրտէ վուրու պուլաճագ տը։ Պունա տա պայլըճա սէպէպ՝ Իթիլաֆը պուվվար քեաֆիյէտէն մահրում օլմասը տը։ պինանէն ալէյհ Իթիլաֆ տէվլէթլերինին չու թէչէպպիւսիւ էօլիւ տօղմըշ չօճուղա պէնզէր, պու իթիպար իլէ հայտիյէթլերինի տահա զիյատէ խալէլտար իսթճէնք օլան պէօյլէ պիր թէչէպպիւսէ նա՝սըլ օլուպ տա Ինկիլիթերրանը թէվէսսիւլ իթմիշ օլտուղը Սօֆիասա ճայը սիւալ վէ խթիդրաղ կէօրիւլմէքտէ տիր։ (Ս.)

*** Պուլկար մաթպուաթը, Եունանիսթանը Տէօրթլեր Իթիլաֆընա գարշը զայրը միւսաիա պիր վազիյէթ մուհաֆազա իթմէքտէ օլտուղընը զայտ իթմէքտէ տիր։ Պունտան տօլայը Իթիլաֆ զիւմրէսինին մաթպուաթըյա զապինէլերինտէ Եունանիսթանա գարշը պէօյիւք պիր առէմը մէնեունիյէթ կէօրիւլմէքտէ տիր, պինապէրին Իթիլաֆ զիւմրէսինին Եունան պիթարաֆլըղընը իսլալա թէսատտի իթմէսի վէ օ եօլսա իճպարտա պուլունմասը միւմքին կէօրիւլմէքտէ տիր։ Եունան մաթպուաթընը նէյրիյաթընա պինայէն հիւքմ օլունուրսա պէօյլէ պիր թագտիրտէ Եունանիսթան միւթէգապիլէն վէ միւշթերեքէն միւսաֆատի նէֆս իչիւն Պուլկարիսթան իլէ պիրլիքտէ հարաքէթ էյլէմէք սուրէթիյլէ մուխալէֆէթը միւսէլլահատտա պուլունաճագ տը։ (Ս.)

*** Իթալիա՝ ճէնուպի Արնավուտլըղըն Եունանլըլարճա իշղալ իտիլմէսինտէն զօրդտըղը իչիւն Արնավուտլըգտաքի Իթալիան զուվվայի ասքէրիյէսինին մըզտարընը արթըրմաղա գարար վէրմիշ տիր. պու գարարա թէվֆիզէն իքի նագլիյէ սէֆինէսի իլէ 1400 ասքէր Արնավուտլըղա սէվգ վէ իսրաճ օլընմըշ տը։ Իթալիանրն Աթինա սէֆիրի՝ Իթալիանրն մէնաֆիի միլլիյէսինի միւտաֆէա իչիւն հէր չարէյէ թէվէսսիւլ իտէճէկինի վէ եէնի պիր Պալգան հարպընա կիրիշմէյէճէկինի սէօյլէմիշ տիր։ (Ի.)

*** Սըրպլար՝ չըմալի զարպիյէ տօղրը չէքիլմէքտէ տիրլեր. Սըրպլարընը պու հարէքէթինտէն մագսէտ՝ հիյնի հաճէթտէ խանէտանը գրալինին Գարատաղա ֆիրարընը գօլայլաթմադ տը։ (Ի.)

ԳԱՐԱՏԱՂ՝ Իթալիատան տա խթիզրաղ իթմէք իսթէմիշտէ տէ, ճէվապը բէատ ալմըշ տը։ (Ի.)

ՐՈՒՍԻԱՏԱ սուչ թարաֆտարանը կիթտիքճէ չօղալմագտա տը. էհալի՝ իճթիմալար եաբարագ հիւքիւմէթի սուչա տավէթ էյլէյօրլար. հիւքիւմէթ՝ տախիլի իսթիլատան գօրդտըղը իչիւն եէնիտէն էհալինին իլերի կէլէնլերինի թէվզէֆա պաչլամըշ տը։ (Ի.)

ՊՈՒԴՐԷՇՏԻ չզան «Էգլեր տէ Պալգան» կազէթասը ախիրէն նէշր իթտիկի պիր մէգալէտէ տէյօր քի, Սըրպլարընը պու ֆէլաքէթի պիզէ տէրսը իպլէթ թէչքիլ իթմէլի տիր. Սըրպլար՝ Պուքրէշ մուահէտէնամէսի իլէ զաանտարգլարը արագի իլէ իքթիֆա իթմէյուպ Մօսգօֆ սիյասէթինէ ալէթ օլմըշլար։ Պու մէսէլէտէ մէսուլիյէթ Սըրպ միլլէթինէ այիտ օլմայը՝ տօղրուտան տօղրույա Սըրպ ըիճալընա բաճի տիր։ (Ի.)

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍԹԱՆԸՆ սապգ Նիշ սէֆիրի Մ. Պալոգչիչ Սըրպլարընը Եունան արազիսինէ տէյիլ անճագ Արնավուտլըգ թօրրաղընա չէքիլէպիլէճէքլերինէ տայիր պէյանաթտա պուլընմըշ տը։ (Ի.)

ԱԹԻՆԱՏԱ չզան «Էսթիա» Իթիլաֆը Եունանա եէնի չէրայիթի հայիզ պաղը թէքլիֆլերտէ պուլընադղարընա տայիր օլարագ չզան ըիվայէթի թէէյիտ էյլէմէքտէ տիր։ (Ի.)

ՍԸՐՊ գարարկեահը ումումիսի իլէ Սըրպիսթան խանէտանը գրալիսի Նէյի Թէրք իսէրէք Լէսգովաչա չէքիլմիշլեր տիր։ (Ի.)

ՐՈՒՄԱՆԻԱՏԱ Պալգան տիվէլը մէրքէզիյէսի լէհինտէ միւշահէտէ օլան ճէրէյանն կիթտիքճէ տահա զիյատէ քէսպի գուվվէթ իթմէքտէ տիր։ (Ս.)

ՊՈՒԼԿԱՐ չիֆթճի ֆըրգասը էրքեանընտան Սթամպուլիսքի՝ ասքէր ալէյհինտէ թէչվիզաթտա վէ հարպ ալէյհինտէ թահրիքատաթտա պուլունմագ թէօհմէթիյլէ տիվանը հարպճա միւէպպէտ քիւրէք ճէզասընա մահքիւմ օլմուշ տը։ (Թ.)

ՍԸՐՊԻԱՆԸՆ Ավսթրիա—Ալէման վէ Պուլկարիայա գարշը հարպը տէվամ իչիւն միւթթէֆիզլերինտէն 750 միլիոն տինար թալէպ իթտիկի Բօթերտամտան «Մակտէպուրկէր Զայթունկ»ա պիլտիրիլիյօր. Սըրպլանրն պու թալէպի Լոնտրատա ֆէնա պիր թէէսիր հասիլ իթմիշ տիր։ (Հ.)

ՍՕՖԻԱՏԱՆ «Սէգօլ»յա պիլտիրիլիյօր.— Սէլանիկէ չզան Ինկիլիզ—Ֆրանսըզ ասքէրի Սըրպիայա տօղրու իլերի կիթմէքտէն վազ կէչմիշլեր տիր, զիրա Սէլանիկ—Սկիւպ չմէնտըֆէրի Պուլկար չէթէլերինճէ խասարաթա օղրատըլըպ խթիմալ օլընմազ պիր հալէ կէթիրիլմիշտիր։ Մուավէնէթ վիւրուտինէ պէօյիւք սապրտըզլըգլա պէքլէնիլէն Նիշտէ պիր մէէյուսիյէթ հիւքմ սիւրիւյօր։ (Հ.)

ԵՈՒՆԱՆԸՆ՝ Պուլկարլարճա տօղրուտան տօղրույա պիր թէհտիտ կէօրէմէյինճէ, պիթարաֆլըղընտան չըգամայաճաղընը վէ Պուլկարիա իլէ Եունան արասընտա պիր իթիլաֆը իմքանսըզ կէօրիւնմէսիկինի «Գօրրիէրա Տէլլա Սէրա» եազըյօր։ (Հ.)

ԵՈՒՆԱՆ պաչ վէքիլի Մ. Զայիմիս՝ Պուլկարիանընը Ալէմանիա իլէ խաֆի պիր իթիլաֆ ագա իթտիկինէ տայիր չզան ըիվայէթլերտէն պահալա, պու ըիվայէթլերին պիր էսասա միւսթէնիտ օլմասընընը վէ Ալէմանիա իլէ Պուլկարիա արասընտա պու կիպի պիր իթիլաֆ մէվճուտ օլմասընը զանաթընտա պուլունտըրընը սէօյլէմիշ տիր։ (Հ.)

ՊՈՒԼԿԱՐ պաչ գօմանտանը ժէգոֆ՝ «Պէրլինէր Թակէպլաթ» մուխապիրինէ «Պուլկարիանընն ասնիդ ճիհէթինտէն հիչ պիր թէհտիտ հատիսէսի եօգ տը։ Քի հարպ հարաքէթընընն թէրազզըսընա թէէսիր եարապիլսին։ Պալգան հարպընտաքի թէճրիպէլէրլէ Զանագալէ հարաքնաթը էնտասընտա իսթիհսալ օլընան թէճրիպէլէր՝ բէք չօղ ասքէր չըզարմանընն վէ օնլարրն իսչէսինէն պէօյիւք միւշքիլաթա սէպէպ օլատուղլարընը իսպաթ իթմիշ տիր։ Գալտը քի էկէր Ավսթրիա-Ալէման ասքէրինէն Դանուբ, Սավա վէ Տրինանրն էօթէսինտէ իլերի հարաքէթընտաքի սիւրաթ նազարը տըզդաթա ալընըրսա, Սէլանիկէ չզան Ինկ։-Ֆրանսըզլարրն՝ Սըրպիա լէյհինէ եարարմտա պուլընաճագլարընա չիւպհէ իթմէյի տիր։ Պու հէյէթը սէֆէրիյէնին էլինտէ պուլընան չըմէնտրֆէր քեաֆի օլմասընը կիպի իլք իքի ֆըրգանրն Սըրպ թօրրաղընա վասըլ օլընճայա զատար 8 կիւն լազըմ տը։ Պուլկարիա՝ պու իսրաճ-

---

«Ճ. Շարգիյէ»ցին բէֆրիգասը 50

ԳԸՐՄԸՋԸ ՏԷՑԻՄԷՆ

ՏՐԱՄ՝ 5 ՖԱՍԸԼ 7 ԹԱՊԼՕ

Լամօրլիյէ (քէնտի քէնտինէ) .— Աճայի՛պ ֆիքր...։

Բօլին.— Պախթիյարլըղմա՞ մը։ Նէ՞ տէմէք իսթէյօրսընըզ։

Լասգար.— Տէմէք իսթէտիկիմ չու քի, սէն պէնի վէֆաթ իթմիշ զանն իթտիկին կիւնտէն կէօրտիւկիւն կիւնէ զատար քէնտինի պախթիյար պիլիյօրսուն։ Շիմտի իսէ օ պախթիյարլըգ մահվ օլտու... սէնի պախթիյար իտէպիլմէք իչիւն պէնիմ վէֆաթ իթմէքլիկիմ լազըմա տա, պուրալարտան զայպ օլմագ տա հինէ օ տէմէք տիր։ Անլարսընըզ ա՞, Մատամ. պու՝ հագզընըզտա խայրը տը։

Բօլին.— Տէմէք պիր բաղարլըգ իտէհէքսինիզ։

Լասգար.— Բաղարլըգ սէօզիւ պիր աղ չիրքին իսէ տէ, իշիմիզին նիհայէթի եէնէ պուրալարա նազար գալտըղընտան, սէօզիւնիզի թատիդ իտէրիմ։

Բօլին.— Սէօյլէ՛։ Էկէր պու բաղարլըգ նամուսա ինթիգալ իտէճէք պիր չէյ տէյիլսէ...

Լասգար.— Հա՛չա, պիլիրսինիզ քի ֆագր ու հալ պէնիմ իսթէմէտիկիմ պիր չէյ տիր. էմէլիմ սէրվէթ սահիպի օլմագ տը. պունընլա պէրապէր պու սէրվէթի թէտարիք իտէճէք պիր թարիգ պուլամատըմ. Բարիզէ կէլտիկիմ զէման ճէպիմտէ պիր գաչ ֆրանգ վար իսի, պու բարայը Իքի զաթ իթմէկի զուրտրմ. պու պապտէ զուրա թաղլըսը իլէ մաչա գըզընտան իւմիտ իտէրէք զումար օյնատըմ. չի ֆայիտէ քի թաղլը իլէ գըզ պէնի մահվ վէ բէրիչան իթտիլէր. զայպ իթտիմ. չիմտի ճէպիմտէ պիր բարամ զալմատը։

Լամօրլիյէ (քէնտի քէնտինէ). — Կիւզէլ պիր մուգատտէմէ..

Բօլին.—Բարա՞ մը իսթէրսին։

Լասգար. — Շիւպհէսի՛զ, չիւնքի չիմտի զիւկիւրթիմ։

Բօլին.—Զօ՞գ մը։

Լասգար.—Պէնճէ չօգ իսէ տէ, պաղը վարիսաթ եանընտա Պահրը Մուհիթտէն պիր պարտագ սու ալմաղա պէնզէր։

Բօլին.—Նէ զատար տը։

Լասգար.—Էֆէնտիմ մահալը սէյեահաթըմ ուզունճա տը։

Բօլին.—Ճանըմ թալէպ իթտիկին բարանընն եէքիւնինի սէօյլէ։

Լասգար.—Էֆէնտիմ թէլաշ պույուրմայընըզ. եէքիւնի իքի եիւզ պին ֆրանգը թէճավուզ իթմէզ։

Լամօրլիյէ (քէնտի քէնտինէ).—Իքի եիւզ պին ֆրանգ մը՞։

Լասգար.—Էվվէթ էֆէնտիմ, իքի եիւզ պին ֆրանգը թէճավուզ իթմէզ. պու իքի եիւզ պին ֆրանգ տահի ճիւզի պիր չէյ տիր։։։ Էմին օլընըզ քի պունտան սոնրա եիւզ սէնէ տահա էօմրիւմ օլսա իսմիմի պիլէ իչիթմէյէճէքսինիզ։

Բօլին (քէսիք պիր սէտա իլէ). — Իքի եիւզ պին ֆրանգ, հա՞։

Լասգար.—Նէ՞ օ, բէք աղ իսթէտիկիմտէն թէաճճիւ՞պ մի իտիյօրսուն.. հա՛, պու պապտէ հագզընըզ վար. ֆիլհագիգա սէնին տէյէրին տահա զիյատ իսէ տէ սէյեահաթըմ իչիւն պանա պու զատարը քեաֆի տիր. պունըն իչիւն պէնի պէքլէթմէմէլի։

Բօլին (քէքէլէյէրէք) Ա՛հ, պէնիմ իչիմ պիթտի...

(Տեվամի)

տան զօրզմասերը կիպի հէր իմթիմալէ տէ հաղբր տբր» տէմիշ տիր։ (Հ.)

ԱՐՆԱՎՈՒՏ չէթէլերինին ուզուն պիր մուհարէպէտէն սօնրա Սբրպ ասքէրինի Թիրանտան զօվուպ չէհրը մէկքիւրը զապթ ԻԹիքլէրի Միլանտան Զուիցէրիա կաղէթալարընա պիլտիրիլիյօր։ (Հ.)

ԻՆԿԻԼԻԶ կաղէթալարը կիպի Ռուս կաղէթալարը սա Գալգանլարտա օղրանըլան մուվաֆֆագիյէթսիզլիկի՝ ԻԹիլաֆ տիրօմաթլարընդն իգթիսարսըզընա համլ իտիյօրլար։ «Ռէչ»՝ Գալգան անվալինէ չարէսազ օլաճագ եէնկիանէ պիր վասբթա պուլբյօր, վէ տէյօր քի. «Գուլկար վէ Եունան էհալիսինի Գրալ Գոնսթանթին վէ Ֆէրտինանա ալէյհինտէ թահրիք ԻԹմէլի. ԻԹիլաֆ իչիւն հազիր նէճաթ պու տբր։ «Նովոյէ Վրէմիա» տա այնը մէսէլէսէն պահալա տէյօր. «Գրալ Գոնսթանթին հազիր պիր տարպէի հիւքիւմէթ իճրա ԻԹմիշ տիր։ Գալգան Բուս տիրօմասիսի նէ՞րէտէ տիր քի, մուվաֆֆագիյէթսիզլիէ տիւչար օլտու։ Հիւքիւմէթին վազիյէթի հիքմէթամիզի՝ էֆքեարը ումումիյէյի քէնտիսինի կէօսթէրմէկէ միւսաիտ տէյիլ տիր։ Գիզ՝ սաղահիյէթտար մէմուրիյնին իդթիսարսըզլըզ վէ ֆաալիյէթսիզլիկնէ գարշը քէմալը չիտտէթլէ բրօԹէսթօ ԻԹմէլիյիզ։» (Հ.)

«ԳԱՄԲԱՆԱ»տան.—Բուլմանիա բիճալը սիյասիյէի մուհիմմէսինտէն պիրի Նիշատ էրգան «Գուրրիէ տէ Գալգան» մուխապիրինէ վազը օլան պէյանաթընտա Բուլմանիանընդն տա Եունանիսթան կիպի՝ պու կիւն Սբրպիսթանա մուավէնէթ իսէմէյէճէկինի գիրա պէօյլէ պիր թէչէպպիւտտ պուլընտըղը թաղտիրտէ գարշըսընտա եալընըղ Գուլգարիսթան տէյիլ. պէլքի Ալէքսանիա վէ Ավսթրիայը տա պուլաճաղընը սէօյլէմիշ տիր։ Բուլմանիանընդն Ալէքսանիա իլէ օղրաշաճագ գուվվէթի օլմատըղը կիպի, պու կիւն ԻԹիլաֆ տէվլէթլերի արասընտա ԻԹԹիհատ տա մէվճուտ օլմատըղընտան անլէրէ տօսթլըղընդն վէ ԻԹԹիֆաքընդն պիր ֆայիտէսի տէ օլմայաճագ տբր։ (Թ. Է.)

ԵՈՒՆԱՆԸՆ ՎԱԶԻՅԷԹԻ.— Եունան անվալը հազբրէսինէ տայիր ալագատար վէ սէլահիյէթտար սիյասի պիր մահֆէլտէն «Թասֆիրը էֆքեար» մուհարրիրինէ չու պէյանաթտա պուլընընըն